

descendents directes de les de *Pedra de tartera*.

– *No és una obra feminista. Hi surten tantes dones, perquè no hi havia homes.*

Les dones són: la Teresa, la de l'amor maternal instintiu, però infravalorat; la de la convenció històrica de quan ser dona exigia ser mare, una mena de feminitat prohibida; la de qui es fa la forta amagant les debilitats; la d'una gran personalitat que marca a l'entorn, i/o el desmarca. És la Rita Albera: la filla amb tota la càrrega de culpabilitat (veritable fil conductor de l'obra) per la mala relació amb la mare que no

entén d'on ve. És la Padrina: l'encarnació del matriarcat, de quan ser dona era una funció, no l'essència. És la Veva: la més lliure de les dones del llibre, l'autònoma. I és la "Tieta dolça", la germana petita, la més gris.

País íntim és també un llibre testimonial d'una parla que es va perdent, d'aquí l'aportació a la "feina pallaresa" junt amb en Jaume Cabré, (amb *Les veus del Pamano* i amb en Pep Coll, que és qui de fet ha recuperat en diverses obres el llenguatge i les llegendes territori perquè no es perdin.

– *Jo, en canvi, només les utilitzo en la funció de la literatura.*

Potser sí, però la Maria Barbal ho fa d'una manera molt madura, dient-nos molt més del que sembla dir: és la seva manera de sintetitzar la narració de la intimitat de la història real d'un país en guerra, en postguerra i en democràcia. Dit en paraules seves:

– *De fet, el gran tema que amaga aquesta novel·la seria el d'una gran pancarta que digués: No a la guerra!*

Hi podríem afegir: una gran pancarta de 348 pàgines, que va dels anys trenta fins als nostres dies, sense concessions a la nostàlgia i amb un perfecte equilibri entre totes les seves forces líriques i èpiques.

TARDOR LITERÀRIA

Maletes perdudes: de mudances per Europa

LLORENÇ SOLDEVILA I BALART

Quan arribo al Capítol, prop de $\frac{3}{4}$ de 8, me'l trobo assegut en el banc del costat de l'entrada. Sembla el primer assistent a l'acte que haurà de protagonitzar. Entrem i instal·lats a la primera fila de cadires de Saló de Pedra iniciem una conversa que ens serveix d'escalfament de motors de cara el col·loqui. Quan el públic ja ha anat arribant decidim pujar darrera de la taula que presideix el recinte. Avui, la mitjana d'edat baixa explícitament: hi ha alumnes de batxillerat de l'institut que, curiosament, seuen en les primeres files.

En la presentació del convidat fem èmfasi del bon moment que passa la nostra literatura en l'àmbit internacional. Així, per posar

↑ Jordi Puntí

només l'exemple de *Maletes perdudes*, del nostre convidat, amb tan sols un parell d'anys d'ençà la seva publicació, ha estat traduïda a 14 idiomes. Aquesta és una constant que no només es repeteix amb Quim Monzó, Jaume Cabré, Maria Barbal, Lluís-Anton Baulenas sinó amb autors molt menys coneguts. I tots ells amb estils i tendències estètiques i temàtiques molt diversificades, com abans no havia passat mai en la nostra literatura. Així, sembla, que els lectors de portes enfora del país augmenten exponencialment; en canvi, oh paradoxal, de portes endins, constatem que, en força casos, si no fos pel món de l'ensenyament,

les tirades de llibres dels nostres autors denoten un gran desert cultural. És un misteri que s'accentua encara més si tenim en compte que les lectures escolars van de baixa amb els nivells d'exigència de lectura que imposen a les aules les noves promocions d'estudiants tots tocats per les fal·leres audiovisuals.

Per iniciar el debat, li plantejarem que *Maletes perdudes* és una trama novel·lesca dominada pel sentiment de l'absència, de no poder parar mai enlloc de manera continuada, i de la solitud dels personatges. No ens ho nega i comença a dissertar sobre els motius que el van decidir a escriure la novel·la. El primer va ser la vivència personal d'una mudança el 2002. Se li van presentar uns operaris amb el camió i, amb els seus comportaments, el van dur a interrogar-se sobre quina vida duïen, d'on venien i on anaven, que

els interessava dels múltiples llocs per on passaven. Concretament, aquells, que venien de l'Europa de l'Est, volien visitar el Camp Nou abans d'abandonar Barcelona.

D'aquest primer nucli temàtic, l'autor va passar a relacionar la trama amb la seva passió de sempre pel món dels cavallers, medievals o contemporanis, que viuen com a rodacamins.

I, finalment, el contrast entre la Barcelona dels anys setanta i la postolímpica, acarant les quals obté uns contrastos costumistes i sociològics d'una gran eficàcia narrativa.

Vam remarcar que l'humor i un cert to irònic travessen les històries i els personatges i va admetre que, especialment, aquests trets estilístics li provenen d'haver llegir amb interès Massimo Bontempelli, però sobretot, Pere Calders.

D'aquí, passarem a reflexio-

nar sobre l'exigència lingüística de qualsevol escriptor i de com es construeix un estil molt personal. En el seu cas, com en d'altres de generacions clàssiques o coetànies, ha tingut una llarga fase preliminar en la feina d'articulista i de contista. Els seus dos reculls *Pell d'armadillo* (1998) i *Animals tristos* (2002) són una prova feiaent, avalada per la crítica, d'aquesta base estilística que l'ha animat a fer el pas a la novel·la. En aquest sentit, un dels tertulians li va plantejar que *Maletes perdudes* se li presentava molt com una suma de contes protagonitzats pels diferents personatges. Puntí va admetre aquesta possibilitat però, evidentment, defensant que ell tenia al cap l'estructura d'una novel·la a banda dels ressons contístics que pugui tenir la trama.

De fa temps que està treballant en l'original d'una nova novel·la sobre la figura mítica de Xavier Cugat. L'esperem ansiosos.

Habitacions tancades, Care Santos

MARIA JOSEP CASTILLO

El passat dijous dia 20 d'octubre l'escriptora Care Santos protagonitzà la segona sessió de la Tardor Literària 2011. Ens havia de parlar de la seva darrera novel·la, *Habitacions tancades*. La Care és nascuda a Mataró, i al llarg del vespre ens parlà de la seva relació amb Argentina, on venia a comprar el pa ocasionalment i on els seus pares havien viscut una temporada. Ens revelà també quelcom molt personal: el per què del seu nom. Resulta que Care ve de Macarena, nom posat a instàncies del pare, d'origen sevillà. Però a ella

Maria Josep Castillo amb Care Santos al Saló de Pedra.

Foto: Enric Subià